

**WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI**

PS-II.431.1.2.2021

**Pani Emilia Lejman
Kierownik
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej**

ul. Spacerowa 14a
11-036 Gietrzwałd

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 224), zwanej dalej „ustawą o kontroli w administracji rządowej”, przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Gietrzwałdzie (ul. Spacerowa 14a, 11-036 Gietrzwałd, REGON 00445624, NIP 739-29-23-305).

W czasie prowadzenia kontroli wykonywanie zadań w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Gietrzwałdzie nadzorowała pani Emilia Lejman pełniąca funkcję Kierownika GOPS od dnia 1 stycznia 2021 roku.

W okresie objętym kontrolą Kierownikiem GOPS w Gietrzwałdzie była pani Elżbieta Małgorzata Białdała, która wspomniane stanowisko pełniła od dnia 26 czerwca 1995 r. do dnia 28.10.2020 r., w okresie od dnia 29.10.2020 r. do dnia 31.12.2020 r. pani Emilia Lejman pełniła obowiązki Kierownika Ośrodka.

(dowód: akta kontroli: 16.3, 19, 20.4)

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolny w składzie:

- Hanna Matysiak – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – Oddział Zabezpieczenia Społecznego - przewodnicząca zespołu kontrolnego;
 - legitymacja służbowa nr 93/2018 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie,
 - imienne upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 1 kwietnia 2021 roku nr FK-IV.0030.109.2021 do przeprowadzenia kontroli problemowej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Gietrzwałdzie,
- Paulina Sigiel – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – Oddział Zabezpieczenia Społecznego

- w Delegaturze Urzędu w Ełku;
- legitymacja służbowa nr 41/2020 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie,
 - imienne upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 1 kwietnia 2021 roku nr FK-IV.0030.111.2021 do przeprowadzenia kontroli problemowej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Gietrzwałdzie,
 - Aneta Łapińska – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – Oddział Zabezpieczenia Społecznego;
 - legitymacja służbowa nr 41/2020 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie;
 - imienne upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 1 kwietnia 2021 roku nr FK-IV.0030.110.2021 do przeprowadzenia kontroli problemowej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Gietrzwałdzie.

(dowód: akta kontroli: 7, 8, 9)

Kontrola została przeprowadzona w dniach od 7 kwietnia 2021 roku do 20 kwietnia 2021 roku. Odnotowano ją - pod pozycją 2 – w książce kontroli prowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Gietrzwałdzie.

(dowód: akta kontroli: 16.2)

Kontrola prowadzona była w trybie zdalnym, tj. bez osobistej obecności kontrolerów, z wykorzystaniem narzędzi informatycznych do zgromadzenia materiału dowodowego, w celu ustalenia stanu faktycznego, a następnie dokonania oceny działalności jednostki kontrolowanej, a także sformułowanie ewentualnych zaleceń pokontrolnych. Rozpoczęcie kontroli nastąpiło podczas wideokonferencji, w trakcie której okazano legitymacje służbowe kontrolerów, poinformowano o zasadach kontroli w trybie zdalnym, wymaganych dokumentach do kontroli oraz formach i terminie ich przekazania. Upoważnienia kontrolerów do kontroli zostały przekazane do kontrolowanej jednostki za pośrednictwem e-PUAP. Kontrola zakończona została wideokonferencją, w czasie której kontrolerzy przekazali wstępne wnioski z przeprowadzonej kontroli oraz poinformowali o przewidywanych terminach przekazania projektu wystąpienia pokontrolnego.

Akta przeprowadzonej kontroli dostępne są w systemie EZD pod nr sprawy PS-II.431.1.2.2021.

Zakres kontroli:

- **przedmiot kontroli**
przedmiotem kontroli była ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- **okres objęty kontrolą**
kontrolą objęto okres świadczeniowy 2018/2019 (od 1 października 2018 roku do 30 września 2019 roku).

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 2 pkt 1, 6 ust. 4 pkt 3, ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224) oraz art. 28 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2019 r. poz. 1464) w związku z art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r.

o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2020 r., poz. 808 ze zm.) – zwanej dalej ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gietrzwałdzie – w zakresie objętym kontrolą - ocenia się **pozytywnie**.

USTALENIA KONTROLI

Na podstawie dokumentów otrzymanych z jednostki dokonano następujących ustaleń:

1. W jednostce kontrolowanej, w okresie świadczeniowym 2018/2019 (od 1 października 2018 roku do 30 września 2019 roku) na świadczenia wypłacane z funduszu alimentacyjnego finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa - w rozdziale 85502 - wydatkowano kwotę **174.900,00 zł (468 świadczeń)**.
2. Skuteczność egzekucji zobowiązań dłużników alimentacyjnych powstałych z tytułu wypłaconych przez jednostkę kontrolowaną świadczeń z funduszu alimentacyjnego - w okresie świadczeniowym 2018/2019 (od 1 października 2018 roku do 30 września 2019 roku) - wyniosła **45.580,44 zł**, co stanowiło **26,06 %** wypłaconych w tym okresie świadczeń.
3. Łączne zadłużenie dłużników alimentacyjnych, wobec Skarbu Państwa, powstałe z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego – narastająco do dnia 30 września 2019 roku – wyniosło **2.091.107 zł**, z tytułu odsetek **917.951,06 zł**.
4. Zgodnie z art. 27 ust. 4 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – 40% kwoty odzyskanej z tytułu należności od dłużnika alimentacyjnego stanowi dochód własny gminy organu właściwego wierzyciela uzyskany z realizacji zadań w rozdziale 85502 – w gminie Gietrzwałd, stanowił:
 - 8.757,82 zł - w IV kwartale 2018 r.,
 - 11.311,85 zł - w okresie I, II i III kwartału 2019 r.
5. Wysokość środków własnych przeznaczonych na realizację zadań zleconych w rozdziale 85502:
 - 0, 00 zł - IV kwartał 2018 r.
 - 0, 00 zł - I, II, III kwartał 2019 r.

(dowód: akta kontroli: 23.2, 23.3, 25.7)

I. Organizacyjne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Na terenie działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gietrzwałdzie zamieszkuje 6 685 mieszkańców. Organem właściwym, zobowiązanym na tym obszarze do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów jest Wójt Gminy Gietrzwałd.

Ustalono, że kontrolowane zadania realizowano na podstawie obowiązujących przepisów prawa i były one aktualne na dzień rozpoczęcia kontroli.

Zgodnie z upoważnieniami, wydanymi przez Wójta Gminy Gietrzwałd zadania z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów realizował Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gietrzwałdzie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gietrzwałdzie wykonywał swoją działalność na podstawie Statutu, nadanego mu w drodze Uchwały Nr XXXVI/354/2018 Rady Gminy Gietrzwałd z dnia 15 marca 2018 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gietrzwałdzie. Zmienianej raz Uchwałą Nr XXXIV/245/2021 Rady Gminy Gietrzwałd z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XXXVI/354/2018 Rady Gminy Gietrzwałd z dnia 15 marca 2018 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gietrzwałdzie.

Statut określał zadania jakie realizuje jednostka kontrolowana, w tym wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (§ 2 pkt 7).

Organizację wewnętrzną, zasady funkcjonowania oraz zadania jednostki kontrolowanej określał Regulamin Organizacyjny GOPS w Gietrzwałdzie, wprowadzony Zarządzeniem Nr 11/2018 Kierownika GOPS w Gietrzwałdzie z dnia 14 września 2018 r. wraz ze zmianami zawartymi Zarządzeniem Nr 1/2020 Kierownika GOPS w Gietrzwałdzie z dnia 19 lutego 2020 r. W Rozdziale II, dotyczącym struktury organizacyjnej Ośrodka zapisano, że w skład Ośrodka wchodzi m.in. „Dział pracowników realizujących świadczenia społeczne poza pomocą społeczną oraz prowadzących postępowania wobec dłużników alimentacyjnych”.

(dowód: akta kontroli: 14)

II. Kadra realizująca zadania objęte kontrolą

W trakcie kontroli ustalono, że Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gietrzwałdzie był organizacyjnie przygotowany do wykonywania zadań objętych kontrolą.

Zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów realizowała pracownica na stanowisku starszego specjalisty pracy socjalnej, zatrudniona na umowę o pracę na czas nieokreślony. W zastępstwie kontrolowane zadania realizują dwie inne pracownice. W dniu rozpoczęcia kontroli wszystkie pracownice posiadały aktualne zakresy czynności.

(dowód: akta kontroli: 15, 16, 24)

W jednostce kontrolowanej wydawanie decyzji z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, a także prowadzenie postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych odbywało się na podstawie udzielonych, przez Wójta Gminy Gietrzwałd upoważnień pracownikom merytorycznym oraz kierownikowi jednostki poddanej kontroli.

W dniu 19 kwietnia 2021 roku – w czasie trwania czynności kontrolnych – organ właściwy tj. Wójt Gminy Gietrzwałd dokonał uzupełnienia upoważnień pracowników realizujących zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

(dowód: akta kontroli: 17, 18, 29)

W okresie objętym kontrolą pracownica merytoryczna uczestniczyła w szkoleniu „Fundusz Alimentacyjny 2019 – nowelizacja, aktualne problemy”. Dzięki udziałowi w szkoleniu miała możliwość poszerzenia wiedzy i umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonych jej zadań. Udział w tym szkoleniu potwierdzał przedstawiony kontrolerom certyfikat.

(dowód: akta kontroli: 22.1, 25.6)

III. Techniczne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Z przedstawionych przez kierownika kontrolowanej jednostki, pisemnych informacji wynika, że wejście do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gietrzwałdzie zostało pozbawione stopni, co umożliwia osobom niepełnosprawnym bezpieczny dostęp do miejsca zajmowanego przez pracowników merytorycznych.

W strukturze organizacyjnej jednostki wyodrębniono oddzielny pokój, w którym były realizowane m.in. kontrolowane zagadnienia, co nie zakłócało wykonywania pracy z zakresu pomocy społecznej. Pracownica merytoryczna została zaopatrzona w niezbędny sprzęt biurowy, co pozwalało na sprawną obsługę techniczną wykonywanych zadań. W zajmowanym przez nią pokoju znajdowały się zabezpieczone szafy aktowe z dokumentacją.

Przyjęcia dłużników alimentacyjnych, zgłaszających się na wywiady alimentacyjne i do złożenia oświadczenia majątkowego, odbywały się w oddzielnym pomieszczeniu, gwarantując poufność rozmowy i ochronę danych osobowych.

Na korytarzu, przed wejściem do pokoju Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego, dla wygody klientów ustawiono stolik i krzesła.

(dowód: akta kontroli: 22.3)

Z przedstawionej kontrolującym dokumentacji wynika, że GOPS podpisał umowy licencyjne w latach 2018-2019 z Sygnity SA z siedzibą w Warszawie na korzystanie z oprogramowania do obsługi świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego oraz Moduł Windykacje. W związku z powyższym Kierownik GOPS przedłożyła dokumenty, dotyczące m.in. formy regulowania zobowiązań związanych z zakupem oprogramowania użytkowego.

(dowód: akta kontroli: 21.4, 25.4)

Zgodnie z art. 8a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz z art. 12a ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 389) od dnia 1 lipca 2015 roku organ właściwy wierzyciela zobowiązany jest do przekazywania do wszystkich biur informacji gospodarczych informacji o wysokości zadłużenia dłużników alimentacyjnych.

W jednostce kontrolowanej powyższe informacje przekazywano do następujących biur:

- BIG InfoMonitor,
- Krajowego Rejestru Długów BIG S.A,
- Krajowego Biura Informacji Gospodarczej S.A,
- ERIF Biura Informacji Gospodarczej S.A.,
- Krajowej Informacji Długów Telekomunikacyjnych BIG S.A.

Kierownik GOPS w Gietrzwałdzie poinformowała kontrolujących, że informacje do biur informacji gospodarczej były dokonywane raz w miesiącu.

(dowód: akta kontroli: 21.5, 25.1)

IV. Analiza prowadzonych postępowań administracyjnych oraz podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gietrzwałdzie prowadził **46 postępowań** administracyjnych w sprawach związanych z rozpatrzeniem wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego (w tym: 44 zakończono wydaniem decyzji przyznających i 2 wydaniem decyzji odmowych), **7 postępowań** w sprawie uznania dłużników alimentacyjnych za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych (w tym: 5 postępowań zakończono wydaniem decyzji uznających dłużników alimentacyjnych za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych, natomiast 2 postępowania zakończono wydaniem decyzji umarzających).

W kontrolowanym okresie **nie prowadzono postępowań** administracyjnych związanych z ustalaniem wysokości **nienależnie pobranych świadczeń** z funduszu alimentacyjnego i ich zwrotem. Jednocześnie GOPS wszczął 1 postępowanie zakończone decyzją w sprawie umorzenia dłużnikowi należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego łącznie z odsetkami.

(dowód: akta kontroli: 23.1)

Ustalono również, że w okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gietrzwałdzie podejmował działania wobec **52** dłużników alimentacyjnych, tj.:

- **28** dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym był Wójt Gminy Gietrzwałd
- **24** dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym był wójt/burmistrz/prezydent innej gminy.

Ponadto ustalono, że dla **3** dłużników alimentacyjnych nie można było określić organu właściwego, co uniemożliwiło podjęcie wobec nich działań.

(dowód: akta kontroli: 23.6)

W okresie objętym kontrolą do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gietrzwałdzie nie wpłynął żaden wniosek o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych w trybie art. 3 ust. 1 oraz w trybie art. 3 ust. 5 pkt 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Założono, że losowy dobór próby badawczej dokonany zostanie w oparciu o profesjonalny osąd kontrolera spośród wszystkich postępowań administracyjnych w zakresie ustalania uprawnień do świadczeń z funduszu alimentacyjnego i uznania dłużników za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych oraz ze wszystkich spraw z zakresu podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gietrzwałdzie w okresie objętym kontrolą.

Kontroli i analizie poddano:

1. Sprawy z zakresu prowadzonych postępowań administracyjnych

Łącznie kontroli i analizie poddano **10 spraw** z zakresu realizacji ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w których prowadzono postępowania administracyjne, zakończone wydaniem decyzji w tym:

- **5 spraw** związanych ze świadczeniami z funduszu alimentacyjnego, w których prowadzono postępowania administracyjne zakończone wydaniem decyzji ustalających uprawnienia do pobierania świadczeń z funduszu alimentacyjnego,

- **2 sprawy** związane ze świadczeniami z funduszu alimentacyjnego, w których prowadzono postępowania administracyjne zakończone wydaniem decyzji odmawiającej ustalenia prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
- **3 sprawy** związane z uznaniem dłużników alimentacyjnych za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych, w których prowadzono postępowanie administracyjne - zakończone wydaniem decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

(dowód: akta kontroli: 13, 26, 27)

2. Sprawy z zakresu działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych

Łącznie kontroli i analizie poddano **10 spraw** z zakresu podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych określonych ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – dotyczących **10** dłużników alimentacyjnych, w tym wobec:

- **5 dłużników**, dla których organem właściwym był Wójt Gietrzwałdu;
- **5 dłużników**, dla których organem właściwym był wójt/burmistrz/prezydent innej gminy.

Akta spraw z zakresu prowadzonych postępowań administracyjnych, jak i podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań i działań.

(dowód: akta kontroli: 13, 28)

V. Skargi z zakresu spraw objętych kontrolą

Z informacji sporządzonej przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gietrzwałdzie wynika, że w okresie objętym kontrolą Ośrodek nie rozpatrywał żadnej skargi dotyczącej spraw z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

(dowód: akta kontroli: 22.4)

W czasie prowadzonych czynności kontrolnych nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień.

Do ustaleń kontroli nie zostały wniesione zastrzeżenia.

W związku z tym, iż nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień w kontrolowanym zakresie, odstępuje się od wydania zaleceń pokontrolnych.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

**WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI**
Artur Chojecki

(- podpisano bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu -)